

sygn. akt I C 171/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2016 roku

Sąd Rejonowy Katowice – Zachód w Katowicach, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – SSR Ewa Skupień

Protokolant: stażysta Martyna Mucha

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 czerwca 2016 roku w K.

sprawy z powództwa E. T. i K. T.

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w K.

o ustalenie

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powodów na rzecz pozwanej solidarnie kwotę 2417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 czerwca 2016r.

Powódka E. T. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w K. domagała się ustalenia, że pozwanej nie przysługuje uprawnienie do żądania od powódki zwrotu kwoty wynikającej z umowy o korzystanie z karty kredytowej (...) Banku (...) S.A. nr (...), a nadto zasądzenia na jej rzecz kosztów procesu wg norm przepisanych.

Na uzasadnienie żądania wskazała, że 18 lipca 2000r. zawarła z (...) Bankiem (...) S.A. w K. umowę o korzystanie z karty kredytowej (...) Banku (...) S.A. nr (...). Pośrednikiem przy zawieraniu tej umowy był agent działający z ramienia ówczesnego (...) N. P. K.. Powódka nigdy nie skorzystała z przyznanej jej karty kredytowej, jednak mimo to w październiku 2002r. skontaktowali się z nią przedstawiciele firmy windykacyjnej K., informując o zadłużeniu wynikającym z w/w umowy. Powódka wskazała, że podjęła próby wyjaśnienia zaistniałej sytuacji, a w toku wymiany korespondencji okazało się, że z przyznanej jej karty kredytowej skorzystał bezprawnie P. K. (1), co zostało potwierdzone przez Sąd Rejonowy w Koninie w sprawie o sygn. II K 983/08, który prawomocnym wyrokiem uznał P. K. (1) za winnego popełnienia przestępstwa z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 12 kk. W ocenie powódki, do popełnienia przestępstwa na jej szkodę nie doszłoby, gdyby nie fakt, że począwszy od lutego 2001r. (...) Bank (...) S.A. w K. kierował korespondencję związaną z realizacją umowy nr (...) na adres sprawcy, zamiast na adres stron umowy, przy czym podkreśliła, że nigdy nie żądała zmiany danych do korespondencji. Powódka zaznaczyła również, że działania P. K. (1) były utożsamiane przez nią z działaniami pozwanej.

W dalszej części uzasadnienia pozwu powódka wskazała, że umowa pożyczki jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą, stwierdzając jednocześnie – z powołaniem się na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego – Ośrodka (...) w S., SA/Sz (...) – że wywołuje także skutki realne, albowiem dopóki przedmiot pożyczki nie zostanie wydany pożyczkobiorcy, dopóty nie może powstać obowiązek jego zwrotu. W ocenie powódki, do chwili

wniesienia pozwu pozwany nie wykonał swojego zobowiązania, wobec czego koniecznym jest stwierdzenie nieistnienia roszczenia.

Powódka podniosła także, że pozwany Bank prowadził w stosunku do niej bezskuteczną egzekucję, po zakończeniu której wprowadził jej dane do bazy (...) S.A. w W., co skutkowało tym, że wraz z mężem wielokrotnie spotykała się z odmową udzielania kredytów niezbędnych do utrzymania płynności finansowej przedsiębiorstwa prowadzonego przez jej męża. Powódka zwracała się ze skargą do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w celu wykreślenia jej danych ze zbioru, jednak uzyskała odpowiedź, że możliwe jest to dopiero po podważeniu istnienia zobowiązania w toku postępowania sądowego. W celu uzyskania zadośćuczynienia oraz wykreślenia danych z (...) S.A. wystosowała także w stosunku do pozwanego zawiadanie do próby ugodowej, które jednak nie odniosło zamierzonego rezultatu.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu wg norm przepisanych.

W pierwszej kolejności pozwana wskazała, że P. K. (1) był jedynie pośrednikiem w zawieraniu umowy o wydanie i użytkowanie karty V. E. co-branded, który pracował w (...), a więc podmiotem odrębnym od pozwanej. Mimo to, powódka dobrowolnie przekazała mu kartę V. E. wraz z numerem (...). Pozwana podkreśliła przy tym, że numer (...) jest indywidualnym kodem dostępu umożliwiającym korzystanie z karty wyłącznie przez jej posiadacza i nie powinien być nigdy udostępniany. Powódka powinna była przestrzegać tych zasad dla zabezpieczenia własnych środków finansowych oraz środków pozwanej, czego jednak nie zrobiła, a fakt ten został stwierdzony prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 19 maja 2006r. Pozwana wskazała nadto, że w w/w wyroku na rzecz powódki i jej męża został zasądzony obowiązek naprawienia szkody, mimo, że podmiotem, który poniósł szkodę w wyniku działania P. K. (1) był wyłącznie Bank. Podniosła wreszcie, że ewentualne naprawienie szkody przez P. K. (1) poprzez zapłacenie na rzecz powódki i jej męża kwoty objętych tym obowiązkiem spowodowałoby, że powódka byłaby bezpodstawnie wzbogacona. Na marginesie pozwana wskazała, że do popełnienia przestępstwa przez P. K. (1) doszło w okresie od 16 sierpnia 2000r. do 14 listopada 2000r., a korespondencja była kierowana na adres P. K. (1) dopiero od lutego 2001r. Podkreśliła jednocześnie, że nie doszłoby do popełnienia przestępstwa, gdyby nie fakt, że powódka przekazała P. K. (1) karty wraz z indywidualnym kodem (...).

Odnosząc się do stwierdzenia, że powódka nigdy nie otrzymała kwoty pożyczki, wobec czego Bank nie ma uprawnienia do żądania od niej zapłaty, pozwany wskazał, że jakkolwiek faktycznie powódka mogła nie otrzymać kwoty pobranej przy pomocy karty V. E., to jednak nie nastąpiło to z przyczyn leżących po stronie pozwanego, a w wyniku postępowania powódki.

W piśmie procesowym z dnia 8 października 2015 r. pełnomocnik powódki wyjaśnił, że w małżeństwie powódki i K. T. od dnia zawarcia małżeństwa, tj. od 25 grudnia 1977r., istnieje wspólność ustawowa małżeństwa. Oświadczył jednocześnie, że K. T. będzie występował w niniejszej sprawie jako powód.

W piśmie przygotowawczym z dnia 12 października 2015r. pełnomocnik pozwanej wyjaśnił, że Sąd Rejonowy w Koninie w sprawie o sygnaturze akt I Co 1715/03 nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu obejmującemu roszczenie wynikające z umowy z dnia 18 lipca 2000r. o wydanie i użytkowanie karty V. E. Co-branded, a postępowanie egzekucyjne na podstawie tego tytułu prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Koninie S. O. (1) w sprawie o sygn. Km 70/04. Postępowanie to zostało umorzone w dniu 17 marca 2005r.

Postanowieniem z dnia 19 października 2015 r. Sąd, działając na podstawie art. 195 § 2 k.p.c., zawiadomił K. T. o toczącym się postępowaniu, uznając jednocześnie, że pismem z dnia 8 października 2015 r. złożył on oświadczenie o przystąpieniu do sprawy w charakterze powoda.

W piśmie przygotowawczym datowanym na dzień 6 czerwca 2016r. pełnomocnik powodów zmodyfikował żądanie pozwu w ten sposób, że zażądał ustalenia, iż uprawnienie (...) Banku (...) S.A. żądania zwrotu kwoty wynikającej z

umowy o korzystanie z karty kredytowej V. E. Co-brander Banku (...) S.A. nr (...) nie istnieje także w stosunku do powoda K. T. jako małżonka E. T..

Sąd ustalił:

Powodowie E. T. i K. T. w 1997r. poznali P. K. (1), który był wówczas agentem ubezpieczeniowym Towarzystwa (...) S.A. Za jego pośrednictwem E. T. zawarła umowę ubezpieczenia na życie. Od tego czasu powodowie utrzymywali regularne kontakty z P. K. (1), albowiem co kwartał regulowali u niego składki ubezpieczeniowe.

/dowód: zeznania powódki E. T. – k. 31-32 akt I Cps 68/15; zeznania powoda K. T. – k. 32v akt I Cps 68/15/

W 2000r. P. K. (1) przedstawił powodom ofertę uzyskania karty kredytowej od (...) Banku (...) S.A. w K. (wówczas Banku (...) S.A. w K.), prezentując ją jako przygotowaną specjalnie z myślą o klientach banku, którzy posiadają polisę ubezpieczenia na życie wykupioną w (...).

W dniu 18 lipca 2000r. powódka E. T. zawarła z Bankiem (...) S.A. umowę nr (...) o korzystanie z karty kredytowej (...) Banku (...) S.A. Przy zawieraniu umowy w imieniu banku działały: B. B. – p.o. naczelnika wydziału oraz B. P. – inspektor kredytowy. W treści umowy znajduje się oświadczenie podpisane przez K. T., który wyraził zgodę na zaciągnięcie limitu do karty kredytowej V. E.. P. K. (2) pośredniczył w zawarciu w/w umowy w ten sposób, że po jej podpisaniu przez powodów odesłał ją do pozwanego Banku.

O zawarciu umowy powódka E. T. została powiadomiona przez Bank (...) pismem z dnia 24 lipca 2000r. Z treści pisma wynika, że dołączony został do niego egzemplarz umowy o korzystanie z karty kredytowej (...) Banku (...) S.A. O zawarciu umowy został jednocześnie poinformowany P. K. (1).

Zgodnie z umową, wydając E. T. kartę kredytową, pozwana udzieliła jej tym samym pożyczki odnawialnej do wysokości 30 000 zł na czas nieokreślony, zaś E. T. zobowiązała się do przekazywania do 12 dnia każdego na rachunek bankowy pozwanej miesięcznej spłaty w wysokości 900 zł.

/dowód: zeznania powódki E. T. – k. 31-32 akt I Cps 68/15; umowa o korzystanie z karty kredytowej – k. 35; pismo pozwanego z dnia 24 lipca 200 r. – k. 162/

W chwili zawarcia umowy z dnia 18 lipca 2000r. powodowie pozostawali w ustroju ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej.

/okoliczność bezsporna/

Po otrzymaniu umowy podpisanej przez przedstawicieli (...) Banku (...) wraz z kartą kredytową, powodowie nie dokonali aktywacji karty i nie wypłacili przy jej pomocy żadnych kwot. W połowie sierpnia 2000r. do ich domu przyjechał P. K. (1), który oznajmił, że w karcie kredytowej ujawniono błędy, zobowiązując się jednocześnie do ich wyjaśnienia. E. T., udostępniła mu więc kartę wraz z numerem (...) oraz umowę z dnia 18 lipca 2000 r.

/dowód: zeznania powódki E. T. – k. 31-32 akt I Cps 68/15; zeznania powoda K. T. – k. 32v akt I Cps 68/15/

Pismem z dnia 26 lutego 2003r. Kancelaria (...) Sp. z o.o., działając w imieniu (...) Banku (...) S.A., wezwała powódkę E. T. do zapłaty kwoty 32 572,53 zł wynikającej z umowy nr (...), wyznaczając termin zapłaty na dzień 6 marca 2003 r.

/dowód: wezwanie do zapłaty – k. 36/

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty, powodowie wystosowali do pozwanego banku pismo datowane na dzień 25 kwietnia 2003r., w którym zwrócili się o udostępnienie wszystkich dokumentów związanych z umową nr (...). W piśmie tym powodowie poprosili także o wyjaśnienie, na jakiej podstawie korespondencja dotycząca umowy wysyłana była na adres agenta P. K. (1).

/dowód: pismo powodów z 25 kwietnia 2003 r. – k. 37/

W dniu 4 marca 2003r. powódka E. T. złożyła w Prokuraturze Rejonowej w Koninie zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa wyłudzenia pieniędzy przy użyciu karty kredytowej na jej szkodę. Prowadzone w tej sprawie śledztwo zakończyło się skierowaniem do Sądu Rejonowego w Koninie aktu oskarżenia przeciwko P. K. (1), w którym zarzucono mu popełnienie w okresie od 16 sierpnia 2000r. do 14 listopada 2000r. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

W toku postępowania przygotowawczego P. K. (1) nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, natomiast w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w Koninie wyjaśniał m.in., że wypłaty pieniędzy przy użyciu należącej do E. T. karty kredytowej dokonywał na jej prośbę, bowiem chciała ona ten fakt zachować w tajemnicy przed swoim mężem. P. K. (1) wyjaśniał, że wypłacone pieniądze przekazywał powódce. Wyjaśniał także, że pod przymusem ze strony E. i K. T. sporządził oświadczenie, w którym przyznał, że wykorzystał limit w karcie kredytowej bez wiedzy E. T.. W tym samym postępowaniu powodowie zeznawali, że znali P. K. (1) od 1997r., wiedzieli, że jest agentem ubezpieczeniowym (...) i mieli do niego – z racji długoletniej znajomości – duże zaufanie. Oboje zeznali także, że traktowali P. K. (1) jako pracownika pozwanego banku.

Wyrokiem z dnia 19 maja 2006r. wydanym w sprawie o sygn. VII K 938/03 Sąd Rejonowy w Koninie uznał P. K. (1) za winnego tego, że w okresie od dnia 16 sierpnia 2000 r. do dnia 14 listopada 2000 r. w K., w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dokonał kradzieży łącznej kwoty 33 700 zł na szkodę E. T. i K. T. w ten sposób, że w sierpniu 2000r. zabrał od E. T. kartę kredytową V. E. Co-branded Banku (...) S.A. w K. o numerze (...) wraz z numerem kodu (...) pod pozorem rzekomego wyjaśnienia błędu związanego z wydaniem przedmiotowej karty, a następnie posługując się opisaną kartą kredytową pobrał i zabrał w celu przywłaszczenia w/w kwotę z bankomatu w/w banku o numerze (...) znajdującego się w K. przy ulicy 1 maja 13, tj. przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. W pkt IV tego wyroku Sąd Rejonowy w Koninie orzekł wobec oskarżonego P. K. (1) obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez uiszczenie na rzecz pokrzywdzonych E. i K. T. kwoty 33 700 zł. W uzasadnieniu wyroku tamtejszy Sąd uznał, że P. K. (1), w celu uzyskania dostępu do kart kredytowej należącej do E. T., wprowadził ją w błąd i wykorzystał jej zaufanie do siebie, a następnie w ciągu trzech miesięcy, w kilkudniowych odstępach, wypłacił z bankomatu kwotę odpowiadającą limitowi kredytowemu.

Powyższy wyrok został następnie utrzymany w mocy przez Sąd Okręgowy w Koninie w wyroku z dnia 29 września 2006 r., sygn. akt II Ka 232/06.

/dowód: protokoły przesłuchań E. T. – k. 16-17, 42-43, 176v-178, 246v-247, 323l protokoły przesłuchań K. T. – k. 18-19, 176v, 178, 323; protokoły przesłuchań P. K. (1) – k. 55-56, 130v-131, 157v-159v, 246v, 305-306, 321-322; wyrok Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 19 maja 2006 r. wraz z uzasadnieniem – k. 364, 369-390; wyrok Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 29 września 2006 r. – k. 429 – wszystko w aktach sprawy VII K 938/03 Sądu Rejonowego w Koninie/

Z tytułu umowy pożyczki z dnia 18 lipca 2000r. w dniu 14 maja 2003 r. (...) Bank (...) wystawił przeciwko E. T. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) na kwotę 34 804,04 zł, na którą składały się kwoty: 30 000 zł z tytułu nie spłaconego kapitału, 1 751,37 zł z tytułu nie spłaconych odsetek umownych oraz 3 052,67 zł z tytułu nie spłaconych odsetek karnych. Jednocześnie pozwany bank wystąpił do Sądu Rejonowego w Koninie z wnioskiem o nadanie temu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności. Postanowieniem z dnia 15 października 2003r., sygn. akt I Co 1715/03, Sąd Rejonowy w Koninie uwzględnił wniosek i nadał bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności.

/dowód: wniosek o nadanie klauzuli wykonalności – k. 1, (...) z 14 maja 2003 r. – k. 2, postanowienie Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 15 października 2003 r. – k. 12 – wszystko w aktach I Co 1715/03 Sądu Rejonowego w Koninie/

Na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (...) Bank (...) S.A. w K. wystąpił następnie do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koninie z wnioskiem o wszczęcie egzekucji przeciwko E. T.. Postanowieniem z dnia 13 lutego 2004 r. postępowanie egzekucyjne zostało zawieszona na wniosek

wierzyciela, a następnie umorzone postanowieniem z dnia 17 marca 2005r., wobec nie dokonania przez wierzyciela w ciągu roku od zawieszenia postępowania czynności potrzebnych do dalszego prowadzenia egzekucji. Postępowanie egzekucyjne nie było prowadzone przeciwko K. T..

/dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji z 25 listopada 2003 r. – k. 1, postanowienie z dnia 13 lutego 2004 r. o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego – k. 12, postanowienie z dnia 17 marca 2005 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego – k. 15 – wszystko w aktach Km 70/04 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koninie S. O. (2)/

Informacja o zadłużeniu E. T. wobec (...) Banku (...) w dniu 30 kwietnia 2003r. została wpisana do rejestru dłużników prowadzonego przez Biuro (...) S.A. Z pozyskanej przez E. T. informacji ustawowej z tego rejestru wynika, że na dzień 30 listopada 2011r. saldo należności wymagalnych wobec (...) Banku (...) S.A. w K. wynosiło 35 070 zł. /dowód: informacja ustawowa – k. 41-49/

Pismem z dnia 21 grudnia 2009 r. E. T. wniosła do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych skargę na działania (...) Banku (...) S.A., zarzucając mu naruszenie art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych poprzez bezprawne umieszczenie jej danych osobowych w rejestrze dłużników prowadzonym przez Biuro (...) S.A. w W. i wnosząc o nakazanie usunięcia tych danych. W dniu 27 maja 2010 r. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wydał decyzję, w której odmówił uwzględnienia skargi. W uzasadnieniu swojej decyzji (...) wskazał, że orzeczenie sądu karnego uznającego winę P. K. (1) nie zwalnia E. T. z zobowiązania wobec banku (...) jednocześnie, że dopiero, gdyby sąd cywilny stwierdził prawomocnym orzeczeniem, że E. T. nie jest dłużnikiem banku, możliwe byłoby nakazanie usunięcia jej danych z (...) S.A. w zakresie przedmiotowej umowy.

/dowód: skarga do (...) wraz z decyzją (...) k. 50-54/

Przy ustalaniu powyższego stanu faktycznego Sąd oparł się na zgromadzonych w toku postępowania dowodach z dokumentów przedłożonych przez strony oraz dokumentach urzędowych znajdujących się w aktach sądowych i egzekucyjnych pozyskanych przez Sąd. Autentyczność złożonych przez strony dokumentów nie budziła żadnych wątpliwości Sądu, jak również nie była podważana przez żadną ze stron postępowania, a ich moc dowodowa została oceniona stosownie do art. 245 k.p.c. Część z nich miała charakter dokumentów urzędowych i tak też zostały ocenione (art. 244 k.p.c.).

Sąd oparł się również na niezaprzeczonych przez stronę pozwaną twierdzeniach powoda, a także na faktach będących między stronami postępowania bezspornymi, gdyż stosownie do treści art. 229 oraz art. 230 k.p.c. fakty takie nie wymagają dowodu. Ustalone w ten sposób okoliczności zostały powyżej opisane jako bezsporne.

Sąd zważył:

Powództwo, jako pozbawione uzasadnionych podstaw, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Strona powodowa po ostatecznym sprecyzowaniu żądania domagała się ustalenia przez sąd, że pozwanemu (...) Bankowi (...) S.A. w K. nie przysługuje w stosunku do obojga powodów uprawnienie do żądania zwrotu kwoty wynikającej z umowy z dnia 18 lipca 2000r. o korzystanie z karty kredytowej (...) Banku (...) S.A. nr (...), a zatem, że w istocie pozwanemu nie przysługuje w stosunku do powodów roszczenie o zapłatę z powyższej umowy.

Dokonując prawnej oceny żądania ustalenia istnienia stosunku najmu pomiędzy stronami należy w pierwszej kolejności wskazać, iż żądanie powodów zostało oparte o normę art. 189 k.p.c.

Zgodnie z przepisem art. 189 k.p.c., każdy kto ma interes prawny może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Powództwo to zmierza do ustalenia w drodze wyroku sądowego w odniesieniu do pozwanego, że oznaczone prawo lub oznaczony stosunek prawny istnieje lub nie istnieje. Wyrok zapadły na podstawie takiego powództwa ma charakter deklaratoryjny. Interes prawny powoda jest przesłanką materialnoprawną powództwa o ustalenie i z reguły przyjmuje się, że interes prawny istnieje, gdy została zagrożona

sfera prawna powoda ze strony pozwanego lub gdy istnieje obiektywna niepewność stanu prawnego lub prawa. Istnienie tego interesu jest jednak kwestionowane formalnie w tych sytuacjach, w których występuje równocześnie - obok - także inna forma ochrony praw powoda. Przy tym podkreślić należy, że powszechnie panuje zgodne zapatrywanie, że możliwość wytoczenia powództwa o świadczenie wyklucza po stronie powoda istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie naruszonego prawa lub stosunku prawnego (por. orz. SN z 13 kwietnia 1965 r., II CR 266/64, OSPiKA/1966/6-8/166, z 18 grudnia 1968 r., I PR 290/68, Biul. SN 1969/6/101, a także z 5 lipca 1995 r., I PZP 56/94, OSNAPiUS 1995/24/299).

W pierwszej kolejności należy wskazać, że ocena zgłoszonego żądania powodów przez pryzmat interesu prawnego w ustaleniu, że pozwanemu nie przysługuje w stosunku do powodów roszczenie o zapłatę, musi sprowadzać się do pozytywnej konstatacji, iż taki interes prawny istniał. Okoliczność ta nie była co prawda kwestionowana przez strony, jednak dla porządku należy wskazać, że rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie ryzyko naruszenia w przyszłości praw którejkolwiek ze stron. Zapadłe w sprawie rozstrzygnięcie przesądzi czy strony łączą stosunek prawny czy też nie i jakie stąd wynikają dla stron prawa i obowiązki.

Na marginesie powyższych rozważań należy wspomnieć, że w niniejszej sprawie zaistniała konieczność zawiadomienia K. T. o toczącym się postępowaniu z uwagi na istniejący między nim a powódką E. T. węzeł współuczestnictwa procesowego o charakterze jednolitym. Do zawarcia umowy między E. T. a (...) Bankiem (...) S.A. w K. doszło bowiem w dniu 18 lipca 2000r., a więc w czasie, kiedy E. T. pozostała w związku małżeńskim z K. T., w którym obowiązywała ustawowa wspólność majątkowa. Do zawarcia tej umowy doszło przy tym za uprzednią zgodą wyrażoną przez K. T., co w konsekwencji oznacza, zgodnie z dyspozycją art. 41 § 1 k.r.o., że wierzyciel może żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków. Z tego względu ewentualne ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego obejmować musiało oboje małżonków. Za koniecznością udziału w sprawie K. T. przemawia także i to, że już Sąd Rejonowy w Koninie w sprawie o sygn. akt VII K 938/03 uznał oboje małżonków za osoby pokrzywdzone przestępstwem popełnionym przez P. K. (1) i na ich rzecz orzekł obowiązek naprawienia szkody.

W dalszej kolejności badanie zasadności powództwa skoncentrowało się na ocenie przytoczonych w pozwie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie ustalenia, że pozwanemu nie przysługuje przeciwko powodowi roszczenie o zapłatę kwoty wynikającej z umowy z dnia 18 lipca 2000r. Strona powodowa, wskazując że w dniu 18 lipca 2000r. powódka E. T. zawarła z (...) Bankiem (...) S.A. w K. umowę o korzystanie z karty kredytowej V. E. co-branded Banku (...) S.A. nr (...), twierdziła bowiem, że w istocie do wykonania tej umowy nie doszło, jak również, że do pobrania pieniędzy przez P. K. (1) doszło z winy jego i pozwanego. Podniesionej przez stronę powodową argumentacji nie sposób jednak podzielić.

Co się tyczy pierwszego z przytoczonych przez stronę powodową argumentów, to bezsporne było, że między E. T. a pozwanym w dniu 18 lipca 2000r. doszło do zawarcia umowy o korzystanie z karty kredytowej V. E. Co-branded Banku (...) S.A. nr (...), na podstawie której powód udzielił powódce pożyczki odnawialnej do kwoty 30 000 zł, zaś powódka zobowiązała się do przekazywania do 12 dnia każdego na rzecz pozwanego miesięcznej spłaty w wysokości 900 zł. Nie było także kwestionowane przez żadną ze stron, że umową łączącą strony była określona w art. 720 i n. k.c. umową pożyczki. Spór sprowadzał się natomiast co do tego, czy do wykonania tak zawartej umowy doszło, a w konsekwencji, czy strona powodowa obowiązana jest do obowiązku zwrotu na rzecz pozwanego pożyczonej sumy pieniężnej.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Słusznie zwraca przy tym uwagę pełnomocnik strony pozwanej, że umowa pożyczki jest umową konsensualną, o czym przesądza fakt, że dochodzi ona do skutku przez samo porozumienie się stron. Obowiązek wydania przedmiotu pożyczki, jaki ciąży na pożyczkodawcy, jest konsekwencją uprzednio zawartego porozumienia w tej sprawie. Obowiązki pożyczkodawcy do przeniesienia własności przedmiotu umowy na pożyczkobiorcę odpowiada obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia

przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie.

Podkreślić jednocześnie należy, że konsensualny charakter umowy pożyczki nie jest kwestionowany ani w doktrynie, ani w orzecznictwie sądów powszechnych, a poglądu tego w żadnej mierze nie podważa powołane przez pełnomocnika powodów orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego – Ośrodka (...) w S. wydane w sprawie o sygn. akt SA/Sz 1173/99, w którym stwierdzono, że „pożyczka, będąc niewątpliwie czynnością konsensualną, powoduje także skutki realne. Zobowiązanie biorącego pożyczkę odnosi bowiem skutek dopiero po wykonaniu świadczenia przez pożyczkodawcę”. Oczywiście jest bowiem, że – niezależnie od skutecznego zawarcia umowy pożyczki – obowiązek zwrotu przez pożyczkobiorcę pożyczonej mu sumy (w przypadku pożyczki pieniężnej) – aktualizuje się dopiero wtedy, jeśli rzeczywiście sumę tę otrzymał. Z tego też względu do tego czasu przysługuje mu przeciwko pożyczkodawcy roszczenie o wydanie przedmiotu pożyczki. Jak wskazał przy tym Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 maja 2015r. (sygn. V CSK 448/14, LEX nr 1793713), samo wydanie przedmiotu pożyczki, jeżeli umowa nic innego nie stanowi, może nastąpić w dowolny sposób, pożyczkobiorca powinien jednak uzyskać możliwość swobodnego dysponowania przedmiotem pożyczki. Przykładowo jedynie można wskazać, że w przypadku pieniędzy w rachubę wchodzić może wydanie gotówki, przelew gotówki, otwarcie kredytu na rachunku bankowym (por. uzasadnienie wyroku SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 r., I ACa 285/12, LEX nr 1162845).

Odnosząc powyższe rozważania do okoliczności przedmiotowej sprawy należy zauważyć, że między E. T. a pozwanym Bankiem niewątpliwie doszło do zawarcia umowy pożyczki. Wbrew twierdzeniom strony powodowej, nie budzi także wątpliwości Sądu, że doszło do wykonania umowy przez (...) Bank (...) S.A. Jak to bowiem wynika z ustalonego powyżej stanu faktycznego, wraz z pismem z dnia 24 lipca 2000r. powódka otrzymała egzemplarz umowy nr (...) podpisany przez przedstawicieli Banku, a następnie także przedmiotową kartę kredytową oraz numer (...) umożliwiający dokonywanie za jej pomocą transakcji. Pozwany przeniósł zatem na powódkę E. T. środek płatniczy umożliwiający jej swobodny dostęp do limitu kredytowego (czyli przedmiotu umowy) udzielonego przez (...) Bank (...) S.A., co było jednoznaczne z wykonaniem umowy.

Należy również podkreślić, że E. T. musiała mieć świadomość, że kod (...) jest indywidualnym kodem dostępu do karty kredytowej i powinien być znany tylko przez osoby upoważnione do korzystania z tej karty, a w konsekwencji, że jego udostępnienie osobie trzeciej może wiązać się wypłatą środków pieniężnych z rachunku karty kredytowej. Mimo tej świadomości, E. T. udostępniła kartę kredytową P. K. (1), umożliwiając mu przez to pobranie środków pieniężnych, które niewątpliwie do niego nie należały. Bez znaczenia jest przy tym w ocenie Sądu, że powodowie nie otrzymali od P. K. (1) żadnej części pobranych przez niego pieniędzy. Mimo bowiem przekazania karty kredytowej osobie trzeciej, to E. T. była w dalszym ciągu stroną pożyczki, a jak wskazał Sąd Okręgowy w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 stycznia 2012 r. w sprawie III Ca 1199/11, LEX nr 1714332, fakt przekazania osobie trzeciej pieniędzy z tytułu pożyczki (a w niniejszej sprawie środka płatniczego upoważniającego do pobrania pieniędzy) nie wpływa na skuteczność żądania zwrotu kwoty wskazanej w umowie od strony tej umowy.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że na uwzględnienie nie zasługiwała i ta argumentacja strony powodowej, w świetle której do wypłaty przez P. K. (1) pieniędzy na szkodę E. i K. T. doszło z winy Banku, który od lutego 2000 r. miał przekazywać korespondencję związaną z realizacją umowy nr (...) na adres P. K. (1), zamiast na adres powódki, czym umożliwił mu popełnienie przestępstwa. Co prawda w sprawie karnej VII K 938/03 toczącej się przeciwko P. K. (1) ustalono, że podczas korzystania przez P. K. (1) z karty kredytowej (...) Bank (...) S.A. w K. zmienił adres do korespondencji i wszystkie pisma kierował na adres zamieszkania P. K. (1), to jednak nie udało się w tamtym postępowaniu ustalić dokładnego czasu, w którym taka dyspozycja miała zostać w banku złożona. Również i w niniejszym postępowaniu strona powodowa nie wykazała, od kiedy pisma związane z umową z dnia 18 lipca 2000 r. kierowane były do P. K. (1) zamiast do E. T. i jej męża. Nawet zatem uznając, że do zmiany adresu do korespondencji doszło istotnie – jak to wskazują powodowie – w lutym 2001r., w żaden sposób nie sposób przyjąć, że odpowiedzialność za przestępne działanie P. K. (1) ponosi Bank, jako że do popełnienia przestępstwa doszło w okresie od 18 sierpnia 2000 r. do 14 listopada 2000r., a więc jeszcze przed zmianą adresu.

Odpowiedzialności pozwanego Banku za działania P. K. (1) nie sposób wywieść także z faktu, że pośredniczył on w zawieraniu umowy między stronami i że powodowie mieli do niego pełne zaufanie, będąc przekonanymi, że jest pracownikiem pozwanego. Nawet bowiem, gdyby uznać, że P. K. (1) działał w imieniu (...) Banku (...) S.A. w K. jako jego agent, to zgodnie z art.758 § 1 k.c. przez umowę agencyjna agent zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, do stałego pośredniczenia, za wynagrodzeniem, przy zawieraniu z klientami umów na rzecz dającego zlecenie przedsiębiorcy albo do zawierania ich w jego imieniu. Z powyższego wynika, że działalność agenta ogranicza się bądź to do pośredniczenia w zawieraniu umów, bądź to do zawierania ich w imieniu dającego zlecenie (w niniejszej sprawie –banku) i na zawarciu umowy jego udział w stosunku między dającym zlecenie a osobą trzecią (klientem) się kończy. Z zawodowego charakteru działalności agenta i dającego zlecenie (banku) nie można, zdaniem Sądu, w sposób uzasadniony wyciągnąć wniosku, jakoby dający zlecenie odpowiadał za działania agenta mające miejsce już po zawarciu umowy oraz nie mieszczące się w zakresie umowy. Z tego też względu nie sposób obciążać pozwanego odpowiedzialnością za działania P. K. (1), których ten dopuścił się po doprowadzeniu do zawarcia umowy pożyczki między E. T. a pozwanym Bankiem.

Pozwany Bank również nie odpowiadałby za działania P. K. (1), gdyby ten ostatni był pracownikiem Banku. Nie można bowiem przyjąć, że działania P. K. (1) polegające na przywłaszczeniu środków pieniężnych mogły mieścić się w zakresie obowiązków pracowniczych (por. art. 122 k.p. w zw. z art. 120 k.p.).

W ostatniej już kolejności należy zważyć, że w wyroku Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 19 maja 2006 r., sygn. akt VII K 935/03, P. K. (1) został zobowiązany do naprawienia szkody w całości poprzez uiszczenie na rzecz E. i K. T. kwoty 33 700 zł. Słusznie zatem podniósł pozwany, że gdyby P. K. (1) naprawił szkodę na rzecz powodów – do czego jest wszak obowiązany prawomocnym wyrokiem – a jednocześnie Sąd w niniejszej sprawie ustaliłby, że pozwanemu nie przysługuje roszczenie o zwrot pożyczki udzielonej na podstawie umowy z dnia 18 lipca 2000r., powodowie byli bezpodstawnie wzbogaceni o kwotę uzyskaną od P. K. (1).

Mając na uwadze powyższą argumentację oraz przepisy prawa, powództwo E. T. i K. T. przeciwko (...) Bankowi (...) S.A. w K. o ustalenie nieistnienia roszczenia należało oddalić, o czym Sąd orzekł w punkcie pierwszym wyroku z dnia 23 czerwca 2016 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Powodowie przegrali niniejszy proces w całości i dlatego Sąd nałożył na nich solidarnie obowiązek zwrotu całości poniesionych przez stronę pozwaną, kosztów procesu w kwocie 2 417 zł. Kwotę tę stanowią koszty zastępstwa procesowego pozwanej reprezentowanej przez pełnomocnika będącego adwokatem (§ 6 pkt 5 obowiązującego w chwili wszczęcia procesu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, t. jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.) oraz koszt opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa.